

# Soldaterbreve fra 1864

af Niels Christian Christensen Kjær



Niels Christian Christensen Kjær

## Krigen 1864 - et 25 års minde

De gamle breve, skrevet midt i krigen, fortæller om hvad den enkelte soldat selv oplevede i disse dage. I Sydthy Årbog 1984 bragtes nogle breve, skrevet af Poul Christensen Kjær. Her bringes 2 breve, skrevet af broderen, Niels Christian Christensen Kjær. Han blev født den 2.-1.-1838 i Hunsbjerg i Bedsted og blev efter krigen gift med Petrea Madsen. De boede på en gård i Vesterby i Vestervig sogn, hvor Niels Christian Kjær døde den 23.-10.-1906 og hustruen den 2.-4.-1930.

Rønhave, den 8. marts 1864

Kjære uforglemmelige søster.

Eftersom det glædelige tidende i dag er kommen mig i hænde, vil jeg aflægge min skyldige tak derfor, da jeg deraf til min største glæde ser, at I alle er friske og raske og lever det bedste, I kan, thi det er jo en sørgelig tid, vi lever i, lige såvel for eder hjemme, som det er for os.

Men faren er jo ikke aldeles så nær for eder derhjemme, som det er for os her, men derfor kan det jo gerne gå os godt, thi vi må jo fæste vor lid til den almægtige gode Gud, at han vil holde sin beskærmende hånd over os, bede til ham, at han vil lette os den hårde byrde, som han have pålagt os, men så pålægger han os jo nok ikke højere byrder, end at han vil give os kræfter til at bære.

For min parts skyld har jeg ikke været med af nogen betydning, og det kan jo også blive livligt nok, thi der er jo nok der har været med alligevel, men hvorlænge det kan undgås er jo ikke nemt at vide, da de jo skyder på os hver dag, thi vi ligger lige overfor vore fjender, hver

dag skyder de flere geværskud over på os, når vi er på arbejde, men det har endnu været forgæves, thi vandet imellem os er 100 alen bred, så det er jo temmelig usikkert for dem at træffe os, men de prøver hver dag at lave en fielfbro herover, men endnu er det ikke blevet til noget, men det kan jo også blive tidsnok. Thi når de begynder dermed, så vil der blive en streng tid for os her på Als. Thi vi er kuns én mod ti af deres, men vi vil holde os så længe, vi kan.

Kjære søster, jeg kan hilse dig fra vores kjære broder Poul, jeg fik brev fra ham for et par dage siden, da var han frisk og rask og levede nogenlunde godt, endskønt de har det temmelig strengt for tiden, thi han skrev om, at de måtte gå på vagt hver anden dag, og det kan være strengt nok, men der er jo ikke andet for, end at vi må adlyde, omend vi synes, det er urigtigt, men nu må vi håbe den tid snart må få en ende, at vi må nyde den lykke, at vi kunne samles igen i vort kjære hjem, thi det ville jo være en stor glæde for os, om vi alle måtte opleve den dag, thi det er en kedelig tid at ligge her. Jeg kan lade dig vide, at Jensen, som var hos Fuglsangs, han er skudt, og det er den eneste af vores bekendte, som jeg ved, er falden, men derfor kan der gerne være flere. Nu har jeg ikke mere at skrive om for denne gang. Du bedes hilse alle de piger igen, som du skrev om. Jeg skal hilse dig fra Knud og Hans og alle gode bekendte. Når du skriver igen, så lad mig vide, hvilken pige, de skal have i



Niels Christian Christensen Kjær fik erindringsmedalje for deltagelse i kampene for fædrelandet 1864

kroen i stedet for Malene!

Til slutning være du huset tusinde gange fra mig, din broder

Niels Christian Christensen

-----

Rønhave på Als, den 11. marts 1864.

Kjære søster.

Da der i dag er lidt tid tilovers, vil jeg tage til pennen for at skrive til dig et par ord og takke dig mange gange for din meget kærkomne skrivelse af 9. f.m. Den har jeg rigtig modtaget, hvorfor du takkes tusinde gange, da jeg til min store fornøjelse ser, at I alle var friske og raske og lever ved det gamle, og det glæder mig meget at spørge fra eder, thi det er den største glæde for mig, fordi mine tanker stadigvæk rettes hjem til eder, men der er ingen gode udsigter for tiden, men nu må vi håbe det bedste, thi Gud kan jo snart vende det til det bedste, thi han er jo den bedste, vi kan stole på, thi uden hans hjælp er vi ikke meget, men nu vil vi bede til ham, at han snart vil give os fred og rolighed i landet, da der i denne tid hersker en stor sorg over hele landet, men nu må vi jo håbe til det bedste. Kjære

søster, nu vil jeg fortælle dig noget om min nuværende stilling her på Als. Du må endelig have mig undskyldt, fordi det varer så længe, inden jeg skriver til dig igen, thi vi må gå på arbejde hver dag fra morgen til aften, og det er vi blevet ved med hele tiden, siden vi kom til Als, og det kan vi blive ved med, så længe vi ligger her, men det er dog bedre, end det er at gå i felten hver anden dag, thi siden vi kom hertil, har vi haft det roligt for fjenden, men hvor længe det varer, det ved jeg ikke, thi de vil jo gøre et forsøg på at kommer herover, men jeg håber nok, at det vil sinke dem. Thi her kan de ikke komme over uden, de skal lægge bro, og det kan de ikke godt få ro til, thi ellers havde de nok været herovre.

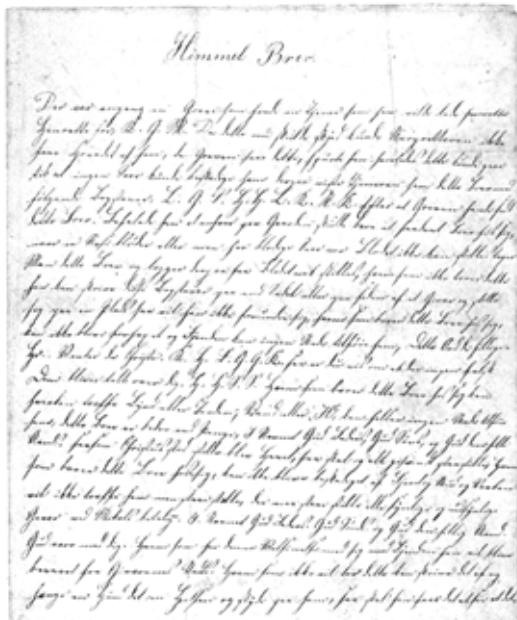
Kjære søster, jeg kan hilse dig fra vores kjære broder, Poul, jeg fik brev fra ham for 8 dage siden. Da lå de på den anden side af Vejle, men hvor de nu er, det ved jeg ikke, jeg skrev straks til ham igen, men jeg venter fort efter at høre fra ham igen. Thi de siger, at de har slåset dernede imellem Kolding og Fredericia, men om de har været med, det ved jeg ikke, men jeg vil næsten håbe, at de ikke har været med denne gang, og det var også at ønske, at han må blive fri for at

stå mod fjendens kugler, thi det er næsten livet om at gøre.

Kjære søster, nu får jeg ikke mere at skrive om for denne gang, jeg er Gud være lovet ved helsen og sundhed og har det efter omstændighederne godt. Jeg ønsker meget, om du ikke snart vil skrive mig til og fortælle mig lidt om, hvorledes det står til i kroen, om vores broder er der endnu og lade mig vide, om Christen Hove kom i tjenesten, eller han får lejet for sig, thi jeg mener næsten ikke, at han vil dø så nemt, at han vil gennemgå kampene, thi han er ikke vant til at stå under kommando.

Du bedes hilse alle gode venner og bekendte fra mig og især de smukke piger, du bedes at hilse forældre og søskende, men først og sidst være du hilset fra mig, din hengivne broder.

Niels Christian Kjær



Himmelbrev - oversat af E. M.

Der var engang en greve, som havde en tjener, som han ville lade henrette for K. G. M. Da dette nu skulle ske kunne Skarpreteren ikke få hovedet af ham, da greven så dette, spurgte han: Hvorledes dette kunne gå til, at ingen sår kunne beskadige ham, derpå viste tjeneren ham dette brev, medfølgende: L.G.S.H.H.K.N.K. Efter at Greven havde set dette brev, befalede han at enhver på gården skulle bære sådan et brev hos sig. Når en næse bløder eller man har blodige sår, hvor blodet ikke kan stilles, tager man dette brev og lægger derpå, så skal blodet nok stilles. Hvem som ikke tror dette, han kan skrive disse bogstaver på en seddel eller på siden af et gevær og stille sig på en plads, så vil han forundre sig. Hvem som bærer dette brev hos sig kan ikke blive forhekset, og fjender kan ingen skade tilføje ham. Dette ord, de hellige lys venter de kristne, K.H.F.G.G.K., så er du vis om, at der ingen falsk dom bliver talt over dig. H.H.S.S., hvem som bærer dette brev hos sig, kan hverken træffe lyn eller torden, vand

eller ild kan heller ingen skade tilføje ham. Dette brev er bedre end penge. I navnet Gud Faders, Guds Søn og Gud Den Hellige Ånd, såsom Christus stod stille blev hævet, så skal og alt gesvindt stå stille, hvem som bærer dette brev hos sig, kan ikke blive beskadiget af fjendtlig skud og våben, vil ikke træffe ham, men stå stille, alle synlige og usynlige geværer ved Mikkels Betalig. I navnet Gud Faders, Guds Søn og Gud Den Hellige Ånd - Gud være med dig. Hvem som har denne velsignelse med sig mod fjenden, han vil blive bevaret fra geværernes skud, hvem som ikke vil tro, kan skrive det af og hæng en hund det om halsen og skyde ham, så skal han få det at se, at det er sandt. Hvem som har dette brev hos sig kan ikke blive taget til fange eller såres af fjendtlig våben, Amen. S.S.S.A. Så sandt som Jesus Christus er død og ophævet til himmelen, så sandt, som han har vandret herpå jorden, kan jeg ikke blive skudt, dø eller såret kød og indvolde, det alt skal blive ubeskadiget. Jeg sværger alle våben og geværer på denne jord, ved den levende Gud Fader, Gud Søn og Gud Den Hellige Ånd, jeg beder. I vor Herre Jesu Christi navn og blod, at ingen kugle skal træffe mig, den være af guld, sølv eller bly, Gud i himmelen gør mig fri for alt i navnet, Gud Faders, Guds Søn og Gud Den Hellige Ånds. Dette brev er sendt fra himlen og fundet i Holsteen i året 1794. Det var skrevet med gyldne bogstaver og svævede over døbestedet Badagun, da man ville gribe det, vendte det tilbage til året 1797, da fik man det indfald, at skrive det af og gøre det bekendt for verden - til denne vender sig brevet. Videre stod der i, den som arbejder om søndagen er fordømt, i skal ikke arbejde om søndagen, men gå i kirken og bede høj med andagt, og af eders rigdom skal I give den fattige, ikke være, som de ufornuftige dyr. Jeg befaler 6 dage til arbejde og den 7'vende til at høre Guds ord. Vil I ikke det, så vil jeg straffe eder med pest, dyrtid og krig. Jeg beder ikke at arbejde, så sildig lørdag aften, end han være ung eller gammel, skal bede for sine synder, at de bliver ham forladne, sværg ikke ved Guds navn, begær ikke sølv eller guld, skammer eder over menneskelyst og begærlighed, svag i sindet, som jeg har kaldt eder. Svagsindet kan jeg også bortstøde eder, ære din fader og din moder, og sig ingen falsk vidnesbyrd om eders næste. Den giver jeg sundhed og føde. Hvem som ikke tror dette og gør derefter er af mig forsagt, og vil hverken have velsignelse eller lykke. Jeg siger eder, at Jesus Christus har skrevet dette, han skal ingen hjælp have, hvem som haver dette brev og ikke åbenbares det, er forbudt af den kristelige kirke, dette brev skal den ene lade den anden skrive af og om I har så mange synder, som sand i havet og løv på træerne, skulle forlades eder. Hvem som ikke vil tro dette og omvende sig, vil blive straffet på den yderste dag, når ingen kan gives mig. Hvem som har dette brev hos sig i huset kan ingen tordenvejtr træffe. Holder mine bud, som jeg haver sendt med min Engel i navnet Jesus Navn.

Dette brev er skrevet i Store Rhiide den 30. januar 1864.

Niels Christian Christensen Kjær

Kilde: Sydthy Årbog 1989, side 55-58.